

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foale politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 16 coroane
 Pe o jumătate de an . . . . . 8 coroane
 Pe un pătrar de an . . . . . 4 coroane
 Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:
 Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
 (lângă postă)

Telefon Nr. 146.
 Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
 (strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir pețit primădată 60 bani, a doua-oraă
 50 bani, a treia-oraă 40 bani.

3/16 Maiu

(la zămislire: 3/15 Maiu 1848)

zi măreață, zi sfântă, zi în veci neuitată, fiindcă atunci, în verdeța câmpiei de lângă Blaj, pe locul sfânt numit azi „Câmpul Libertății“, ai adunat la olaltă un popor harnic și bun, dar subjugat și apăsător.

În această zi mare, Frați Români de pretutindenea, să ne închinăm cu sfântă memorie lui Iancu, Bărnauș, Bariș, Axente și ceilalți tovarăși ai lor, cari au dat glasul de chemare pentru desrobirea poporului românesc.

Ziua de 3/15 Maiu e atât de însemnată în istoria poporului nostru, fiindcă atunci, — pentru întâia dată, — Românii s'au adunat la olaltă, mărturisind o credință politică, strigând, că vreau o viață mai bună, cerând ștergerea iobăgiei și altele.

În această zi 40 de mii de țărani Români, simpli la înfățișare, dar bogăți în curățenia sufletului, au început lupta, care s'a întrupat în toamna trecută la Alba-Iulia.

Drept, că armele cu cari au început ei în 1848, n'au putut fi ca acelea, cu cari am sfârșit noi la Alba-Iulia. Gândul sufletului, atât al lor atunci, ca și al nostru acum, a fost însă același. Azi să cuvine să ne aducem aminte de toți cari au luptat și suferit pentru neam.

Din faptele lor să luăm apoi pildă cum să lucrăm și noi mai departe, pentru o tot mai bună fericire a urmașilor noștri și a patriei azi mărită cu toți cei de-o limbă și-o lege.

Să nu ne perdem în dușmăniile mărunte, fraților! Să nu umblăm după măririi deșarte și trecătoare, ci să lucrăm din răzputeri, cum au făcut strămoșii noștri, iar atunci vom lăsa urmașilor o țară bogată și fericită, care le va ușura traiul, ce devine tot mai greu. Urmând astfel, ne-am împlinit datorința de Români buni și creștini adevărați.

Bănatul.

Dr. Ludovic Ciato.

mul ei, a dat dovadă de simțământul național, de puterea ei de viață și de credința neștirbită față de puterile aliate.

Dar, chiar dacă n'ar fi vorba despre acest tratat, cum și pe ce drept ar putea cere Serbia o parte din Bănat? Serbia, care se întinde dincolo de Dunăre, cu ce drept ar putea să alipească de statul lor pe Sârbii, cari locuiesc dincoace de Dunăre, și și aci într'un număr atât de mic?

Știm, că statistica (socoteala) ungurească era mincinoasă și era făcută în paguba noastră. Cu toate acestea, chiar după o statistică maghiară — făcută înainte cu câțiva ani — populațiunea română din Bănat număra 615.336 de suflete, cea germană 387.545 suflete, iar populațiunea sârbă 284.329 suflete.

Deci Sârbii în Bănat nu sunt nici jumătate atâția ca Românii și nici a treia parte atâția cât face împreună numărul Românilor și al Svabilor.

Dar și altfel, Bănatul a fost totdeauna o țară întreagă și nedespărțită și mai cu seamă o țară românească, care nu poate fi ruptă în două, de dragul alor vreo 250.000 de sârbi.

Apoi să nu uite Sârbii, că noi încă avem în Serbia și Macedonia Români noștri, cari rămân acolo și cari — cunoscând șovinismul Sârbilor — vor fi serbizați în scurtă vreme. Deci schimbul ce'l facem, îl plătim noi scump.

Se știe, că în Serbia, pe valea Timocului trăește o populațiune românească de 300.000 suflete. Știm asemenea, că după războiul balcanic, adecă după ce Sârbii, Bulgarii și Grecii în anul 1913 au bătut pe Turci, Macedonia, care până atunci se ținea

Astăzi gândul nostru este la congresul de pace dela Paris, unde se hotărăsc granițele României-Mari. Numai asupra Bănatului mai avem puțină nedumerire. Fi-va oare al nostru întreg și neștirbit, sau vor primi și Sârbii o parte a Torontalului? O punem întrebarea asta, în credința însă, că dreptul și dreptatea, cari sunt pe partea noastră, vor învinge.

Ce privește dreptul nostru asupra Bănatului, acesta nu era tras la îndoială de nimenea nici de prieteni, nici de dușmani. Numai Sârbii sunt aceia, cari ni se pun în cale, cari protestează în contra alipirii întregului Bănat la Țara-mamă și cari înșiși cer cu stăruință o parte din Bănat, o parte din județul Torontal.

Dar au oare Sârbii dreptul, ca să pretindă o parte — fie aceasta cât de mică — din provincia românească a Bănatului?

Nu'l au acest drept — și iată de ce nu: În luna August 1916, cu o săptămână-două înainte de a intra România în vârtejul războiului, aceasta a încheiat cu Antanta (puterile aliate) un tratat (contract), în care ni-s'a promis și asigurat în întregime toate provinciile românești, cari erau până atunci subjugate, precum: Ardealul, Bucovina și Bănatul.

Așa dară, la Paris, la masa verde, unde acum țin sfatul reprezentanții Antantei, n'ar trebui să aducem alte dovezi decât contractul încheiat cu Antanta în vara anului 1916.

Acest tratat ar fi destul argument și destulă dovadă, căci națiuni nobile și culte, precum sunt Englezii, Francezii, Italienii și Americanii, își țin cuvântul dat și nu te păcălesc. Și mai cu seamă trebuie să-și țină cuvântul față de România, care a adus Antantei servicii neprețuite și care prin jertfele aduse și prin erois-

de Turcia, a fost împărțită între Sârbia, Bulgaria și Grecia.

În Macedonia aceasta trăește un număr însemnat de macedo-români (cuțo-vlahi) și din aceasta au ajuns cam 100.000 în Serbia. Așa dar astăzi trăesc în Serbia cam 400.000 de români, adică aproape un jumătate de milion.

Dar și interese mai înalte de stat le poruncește Sârbilor ca să nu mai stăruiască a cere nimic din Bănat, pentru că să nu-i supere pe Români și să nu îi facă dușmani.

Din contră, privind Sârbii spre vecinii lor dela Răsărit, să-și aducă aminte, că bulgarul ni este dușman comun, pe care numai o prietinie și frăție adevărată între noi și ei, îi poate ținea în frâu și le poate lua pofta și putința de a ne ataca fie pe noi, fie pe ei.

Să fie deci mulțumiți Sârbii și să nu fie prea hărăpăreți, căci cine mănâncă prea mult, o pățește, se îmbolnăvește cu înleznire!

Noi să avem toată nădejdea, că oamenii cei drepti și de omenie, cari azi țin sfat la Paris, nu vor putea hotărî în contra făgăduelii date și în contra dreptății.

Românesc a fost Bănatul și românesc are să rămână!

Vine Regina.

După știrile sosite la Sibiu, Majestatea Sa Regina Maria va veni în zilele cele mai apropiate în Ardeal. După ce în iarnă a cutreerat o jumătate de lume, pentru a apăra cauza noastră dreaptă, acum vine să ne vadă și s'o vedem, să ne asculte și s'o ascultăm, să ne arete dragostea și noi să i ne închinăm.

Vine mama săracilor și-a oropșiților, ca cu mâna ei gingașe se împartă daruri celor nevoiași, să insufle curaj în cei slăbiți la suflet, să învețe pe cei nepricepuți cum se iubește neamul și țara.

În această cale, Majestatea Sa va cerceta tot ce are vrednic de cercetat Ardealul. Va cerceta casele îmbrăcate în jale pe urma barbarilor dușmani și pe soldații, cari au alergat pentru apărarea pământului românesc, din toate colțurile țării.

Români! Să-i ieșim înainte, că Ea e mama noastră. E cea mai mare Română și e vrednică de a ne fi Regină.

Să-i arărăm, că noi știm prețui pe ceice ne vreau binele și fericirea țării noastre, puțin băgată în seamă până acum.

Impărțirea pământului.

Planul de lege e gata. — Pe zilele de 26, 27 și 28 Maiu se va ținea o mare anchetă (consfătuire), la Alba-Iulia, la care vor lua parte toți cei interesați. — Ancheta mai poate face schimbări. — După aceea planul se va debata din nou în Consiliul dirigent, iar pe urmă va fi supus Marelui Sfat Național, care va avea ultimul cuvânt asupra împărțirii pământului.

Sibiu, 15 Maiu 1919.

Eram la încheierea foii, când am primit știrea, că planul de lege, după care se va împărți pământ la țărani, e gata, deja și tipărit.

Din acest prilej, dl Dr. Victor Bontescu, șeful resortului de agricultură, a aflat cu cale, ca 'presa românească să fie informată asupra lucrărilor în legătură cu reforma agrară, dela a cărei norocoasă deslegare atârnă în mare parte fericirea neamului și a țării.

De aceea, pe ziua de azi după amezii, toți reprezentanții gazetelor românești din Sibiu au fost invitați la resortul Agriculturii.

Aci am fost primiți de dl secretar general Vasile Osvadă, care ne-a dat o seamă de lămuriri, ajutat fiind de dl Dr. Poruțiu, cel cu partea leului în munca mărunță pentru buna întocmire a acestui proiect.

Într'aceea a sosit și dl ministru Bontescu, — reținut la început în niște afaceri mai urgente, — care a deschis apoi discuția în toată forma, schițând principiile (ideile) adevărat democratice, de cari a fost călăuzit la întocmirea acestei legi.

Asupra celor aflate dela dl ministru Bontescu, domnii Osvadă și Poruțiu, din lipsă de loc și timp, nu se poate spune acum așa multe. Vom scrie mai pe lung în numerii viitori.

Pe scurt se poate rezuma totul în aceea: S'a depus o muncă uriașă și se lucrează din toate puterile, cu cel mai bun gând și simț românesc, la o mare reformă, spre fericirea poporului nostru asuprit de veacuri.

Bucurați-vă cu toții, frați Români, și preamăriți pe Dumnezeu, că ne-a dat niște conducători cu idei așa de frumoase și nobile. Dl Dr. Victor Bontescu, șeful resortului de agricultură, a cărui

mână dreaptă e dl Vasile Osvadă, secretar general, sunt oameni, cari azi nu se gândesc la nimic altceva mai mult, decât se gândesc asupra felului cum se împărțească pământ țăranilor noștri.

Aceasta se va putea constata în ancheta, care se întrunește la Alba-Iulia, unde sunt invitați reprezentanții averilor bisericesti și școlare, Comunitatea de avere dela Caransebeș și Năsăud, reprezentanții marilor proprietari și ai moșiilor mijlocii, reuniunilor de agricultură, Solidaritatea și băncile interesate în afaceri de moșii, diferiți specialiști în agronomie și agricultură, reprezentanții din diferite ținuturi românești, prefectii și referenții agricoli județieni etc.

Ancheta aceasta se întrunește la Alba-Iulia, fiindcă, după cum ni s'a spus, în Sibiu a fost de prezent cu neputință a putea încvartira încă atâtea persoane străine, pe lângă cele multe, ce mai sunt venite de curând.

În legătură cu aceste amănunte, mai dăm partea aceea din planul de lege, unde să spune cine va putea primi pământ. Cu celelalte rândueți ale legii ne vom ocupa în viitor.

Vor căpăta pământ țărani lucrători de pământ în ordinea următoare:

1. Acei capi de familie, servitori și muncitori agricoli, din partea locului, cari în cei doi ani din urmă, socotiți dela ziua mobilizării lor și în timpul exproprierii (timpul de acum) au lucrat pe moșia expropriată și care în războiu au ajuns invalizi, dar împreună cu familiile lor sunt în stare a lucra pământul. Tot aici să înșiră familiile celor căzuți în războiu, dacă împlinesc condițiile amintite mai sus.

2. Servitorii și muncitorii agricoli din partea locului, capi de familie, cari în cei 2 ani din urmă și în timpul exproprierii au muncit pe moșia expropriată, dacă au făcut serviciu militar în războiu, fără a fi ajuns invalizi.

3. Toți capii de familie, cari în războiu au ajuns invalizi, dar împreună cu familiile lor sunt în stare a munci pământul. Tot aci se înșiră văduvele și familiile celor căzuți în războiu.

4. Toți capii de familie cari au făcut serviciu militar, fără a fi ajuns invalizi.

5. Bărbații neînsurași, cari au ajuns invalizi în războiu, dar cari sunt în stare să lucreze pământul.

6. Bărbații neînsurași cari au luat parte în războiu fără a fi ajuns invalizi.

7. Familiile celor mobilizați prin ordinul Consiliului Dirigent.

8. Capii de familie cari nu au luat parte la războiu.

9. Femeile văduve și despărțite.

10. Cei emigrați (duși spre pildă la America), dacă s'au reîntors, sau familiile lor, dacă nu au alt susținător.

11. Bărbații neînsurași, cari nu au făcut serviciu militar în decursul războiului.

Între aceia de o categorie (de o seamă) au precădere (înfățetate) cei cu familie mai mare, luându-se de membri ai familiei toți cei susținuți de acelaș cap, sau singurul susținător al familiei, fără considerare că sunt consăngeni, legitimi (născut legiuit), adoptați (luați de suflet) sau ba.

Dintre cei înșirați mai sus, la împărțirea pământului se vor lua în seamă mai întâiu aceia, cari nu au de loc pământ, sau au prea puțin, dacă altfel înfrunesc cerințele decretului lege de față.

La orașe încă se vor împărți între muncitori pământuri potrivite pentru grădini și mici proprietăți, luându-se în seamă tot condițiile de sus, bine înțeles, întrucât se vor afla pământuri cari în urma acestui decret lege cad sub expropriare.

Acestea deocamdată asupra felului cum se va face împărțirea pământului. Mai multe în numerii viitori.

Dela frați pentru frați.

— Guvernul român dela București a subscris contractul, în baza căruia Statul va lua dela Banca Națională a României un împrumut de un miliard și jumătate de lei (un miliard are 1000 de milioane). — Banii aceștia se vor folosi desigur pentru armată și cumpărarea de mărfuri în străinătate.

— Guvernul dela București a hotărât zilele trecute, ca meseriașilor, cărora li s'a rechiziționat pe vremuri uneltele și au bonuri de rechiziție (în România veche), să li se dea uneltele în natură.

— Materialele din magazinele rămase dela Germani, ce se vor putea întrebuința pentru gospodăriile și oamenii dela sate, vor fi împărțite sătenilor, îndată după facerea inventarelor, prin cooperativele sătești.

— În decursul unei luni dl profesor Nicolae Iorga dela universitatea din București va vizita mai multe centre din Ardeal.

— Cu scop să se înmulțească peștii, în România veche s'a oprit pescuitul pe timp de o lună.

— Consiliul de miniștri din București a hotărât pentru anul viitor înființarea a 3000 posturi de învățători și a 25 școli normale (pedagogii) în vechiul regat.

— În adunarea generală a „Asociației Preset” din București au fost proclamați: Regina Maria prezidentă de onoare, iar doșniil Maniu, Valda, Ștefan C. Pop, Goldiș, Flondor, Nistor, Grigorovici, Inculeț Ciugureanu, Flueraș, Jumanca și Halipa, membri de onoare.

Jertfele de sânge ale Românilor.

— În revoluția dela 1784 și 1848. —

Neamul românesc, care de veacuri îndepărtate a fost subjugat și asuprit, a încercat în mai multe rânduri să și ușureze traiul. Așa la 1784 și în 1848.

Dar grofii fără suflet și milă de om, au știut totdeauna să înăbușe mișcările Românilor, iar pe conducători i-a urmărit fără pic de cruțare. Astfel jertfele noastre pentru un trai mai bun, pentru libertate și dreptate, sunt din cale afară de mari.

Cu adunarea datelor, asupra jertfelor aduse în decursul timpului, s'au ocupat diferiți scriitori români. Societatea „Cârpații” a Românilor Transilvăneni din București încă a lucrat mult în această direcție. Între altele a întocmit un pomelnic al jertfelor aduse pentru cauza sfântă a neamului. Acest pomelnic se obișnuia să fie citit în 3/16 Maiu la parastasul cel aranjat în fiecare an într'un oraș din România veche. În cele următoare dăm și noi acest pomelnic al societății „Cârpații”:

Pomenește Doamne pe martirii și eroii neamului nostru, cari la 1784 și 1848, și-au vărsat sângele pentru sfânta Ta lege și sfânta Ta biserică, ce ne învață iubirea de aproapeii nostri și sfânta dreptate între oameni pe pământul nostru strămoșesc.

Pomenește Doamne pe aleșii neamului din Comitetul Național din Blaj.

Pe episcopul Andrei Șaguna, pe episcopul Alexandru Șuluțu, pe Simeon Bărnuț, decan și profesor universitar, vorbitorul și conducătorul adunării.

Pe Papiu Ilariș, juristconsult, marele patriot și sufletul tinerimii.

Pe August Laurian, președintele adunării, George Bariț, secretarul adunării, Timotei Olariu, membru în Comitet, Arcu Pumnul, membru, Aron Florian, membru, poetul Andrei Mureșianu, autorul lui „Deșteaptă-te Române”, Ioan Maioreșcu, Bălășescu, protopopul Raț, Suciu, Murgu, Ilie Măcelaru.

Din Moldova pe Nicolae Ionescu, deputat la Brad, poetul Russo din Iași, poetul George Sion din Iași.

Din România pe Lascar Rosetti din București, pe Nicolae Bălcescu din Pitești, Alesandru Goleșcu din Golești, Cesar Boliac din București.

Pe Avram Iancu, Belducele Românilor la Abrud, eroul Axente Severu, prefect la Alba-Iulia, Vlăduț, prefect la Turda, Ioan Balint, prefect la Roșia, Ioan Buteanu, prefect la Baia de Criș, spânzurat la Brad, frontiera Ungariei.

Pe Ioan Roman, prefect de Câmpie, spânzurat la Mureș-Oșorhei, Săcăreanu, prefect Brașov, Alduleanu, prefect, Bran Pop, prefect, avocatul Ioan Micheș, prefect, spânzurat în piața Clujului, Bohățel, prefect, Barciann, prefect, Tribunalul Morariu, Tribunalul Ioan Dobre, spânzurat la Abrud, Bătrăneanu, tribun spânzurat în Dej.

Pe Vasile Moldovan, tribun, Nicolae Corcheș, tribun, Fiorin Micheș, tribun, Mihsil Andreica, tribun, Ioșif Șuluțu, tribun, Aron Crainic, tribun.

Pe căpitanii Matei Filip, Vasile Fodor, Ioan Rusu, Alexandru Bistran, Prodan

Probu, Nic. Bengescu, Simion Groza, Ioan Faur, Clement Aiudeanu, Samoilă Poruț, Bârlea, Solomon, Dim. Moga, Dionisie Popovici, Marcianu, Ioan Bradu, Nicolae Barbu, Dimitrie Paloșan, Gomboș, Ciurileanu, Ioan Maior, Jurca, Iacob Olteanu, Ioan Boeriu Tudoran.

Pomenește Doamne și pe cei 40.000 de creștini, frați noștri, căzuți jertfă furiei revoluțiunii împreună cu 200 eucernici preoți, slujitorii altarului Tău, dela cele 400 sfinte biserici arse, prădate și profanate în revoluțiune.

Pomenește Doamne și pe martirii și eroii Neamului nostru, care la 1784 prin sângele lor, ne au rupt lanțurile seculare ale sclăviei și iobăgiei și ne-au redat viața de om și creștini.

Pe capii mișcării Românilor, Nicolae Ursu, Horia, pe Ioan Oargă Cloșca; pe George Crișan, și cari au fost tăiați cu roata la Alba-Iulia.

Pe căpitanii: Ursu Uibaru, Petre Glurcă, Ioan Munteanu, Ioan Popa Crișenuți, Vasile Tudor, Popa Mihai, Tudor Faur, Vasile Sgârcei, Nicolae Pleșea, Tudor Berindei, David Onu, Drăgoi Botea, Lupu Roncea, Ioan Lupenciu, tras do viu în țeapă, Rusu Ardelean, frânt cu roata, Popa George, căruia i-s'a tăiat capul, Crăciun Păcureanu, spânzurat, George Brănișteanu, frânt cu roata, căpitan Anghel Rusu, Gavril Abrudan, pe Tudor Crișan, căruia i-s'a tăiat capul.

Pomenește Doamne și pe toți ceilalți 10.000 creștini, frați noștri, căzuți jertfă în această frumoasă revoluțiune dela 1784, pentru drepturile și desrobirea poporului nostru românesc; că tu ești ocrotitorul celor asupriți, tu ne-ai predicat dreptatea și iubirea între oameni pe pământ. Iartă-le lor greșelile cele cu voie și fără de voie și așează sufletele lor în împărăția cerurilor. Că a Ta este împărăția și puterea și mărirea în vecii vecilor. — Amin!

De pe Frontul nostru dela Tisa

În zilele din urmă nu sunt știri deosebite. Armata română se pare, că așteaptă noul ordin, de aceea nu mai înaintează ca în zilele prime ale ofensivei contra Uгурilor.

Asupra operațiunilor s'a dat în ultimele zile comunicatele următoare:

12 Maiu: Frontul apusean: Inamicul a încercat să treacă Tisa în dreptul localităților Tisa-Dob și Tisa-Kueret; a fost respins cu perderi.

13 Maiu: Frontul răsăritean: Nimic deosebit. — Frontul apusean: De-alungul Tisei inamicul a încercat în repetite rânduri să treacă pe malul stâng; a fost respins.

14 Maiu: Frontul răsăritean: Viu schimb de focuri între ambele maluri ale Nistrului. — Frontul apusean: Schimb de focuri de armă și tun pe tot frontul Tisei. — Cu ocaziunea luptelor noastre în contra Ungurilor am cuprins: 483 ofițeri, 4752 soldați, 52 obuziere, 10 tunuri, 2894 arme, 141 mitraliere și mari cantități de material și munițiuni. Marele Cartier General.

Prietini, cari ne părăsesc.

Generalul francez Berthelot, de numele căruia se leagă strâns învingerea noastră asupra dușmanului, a părăsit țara românească, dinpreună cu statul său major, reîntorcându-se, la poruncă mai înaltă, în patria sa, în Franța.

Trimes de guvernul francez, în zilele cele mai grele, pe cari le trăia România, pentru a fi da sprijinul la organizarea din nou a armatei scăzută și oboșită în luptele cu un dușman mult mai mare și mai puternic, generalul Berthelot a făcut minuni. Ochiul său ager și priceperea lui de bun soldat, a descoperit în rămășițele rămase ale armatei române, o putere, pe care nimeni nu o mai nădăjduia. La sfatul și îndrumările sale, armata a fost împărțită și instruită din nou, așa că a putut să iasă în neputință armadiile grele ale trupașului Makensen. Azi nu este colț de țară românească, ba putem zice, spre ceapă nu este om, să nu fi auzit de numele lui Berthelot.

Cântece și povești au țesut feciorii Moldovei în jurul lui și dragostea unui popor îl însoțea în toate drumurile sale. În iarnă, când a venit în Ardeal, să ne cunoască, în tot locul a fost primit cu recunoștință din partea noastră.

Noi l'am stimat și primit ca pe un pretin adevărat, căci Românul, care ține minte pe dușman, nu-și uită nici de adevărații pretini.

Picarea generalului din București a dat ocazie Românilor ca să-și arete iubirea față de nobila Franță. În toate centrele, și la gările mai mari, ca la Brașov, Blaj, Orăștie, Lugoj ș. a. lumea românească a eșt la gară pentru a-și lua rămas bun, dela cel mai bun pretin al nostru.

Amintirea lui va fi legată de fărâmierea României mari, deoarece numele lui va trăi, cât va dăinui neam de român pe aceste plaiuri.

Sibiul nostru încă a făcut generalului Berthelot frumoasa primire din zilele prime ale lui Ianuarie, care deasemenea va rămânea neuitată.

Știri diferite.

— Protocolul, care cuprinde învoială între țările dușmane (condițiile de căpetenie, încheiate zilele trecute) are 175 de foi și e scris în două limbi, franceză și engleză. Câte foi va cuprinde adevărata pace dela urmă? De fapt e lucru mult la conferința de pace.

• — Tinerii maghiari, din locurile acum eliberate, nu vor mai fi scutți de cătanie ca cei din Ardeal, ci vor fi asentați în rând cu ceilalți.

• — În locurile ocupate de armata italiană vor fi scoși din folosință banii ungrești. Ei vor fi înlocuiți cu cei italienesti.

• — Budapesta e între trei focuri. Deoparte armata română, de alta cea ceho-slovacă, iar italienii de mult așteaptă ordinul să între în ea.

— Comisarul popcrului dela afacerile bănăști ale Ungariei a oprit loteria de a mai trage la sorți.

• — O veste din București spune, că Ungurii aflători în România au rugat guvernul român, să i lase să lupte contra ungrilor bolșevici.

— Cheltuelile armatei, care va ocupa Germania, la caz că nu va primi condițiile păcii, vor fi plătite de nemți numai în aur.

• — În urma hotărârii guvernului austriac, toți magnații unguri vor trebui se părăsească Viena, în vreme de 3 zile.

• — Ministrului german de externe (pentru politica din afară) i s'a pus condiția, că în vreme scurtă să cetească și să se hotărască asupra condițiilor de căpetenie (preliminarele) de pace.

• — În Italia a sosit un mare transport de ghete americane, cari s'au pus în vânzare prin cooperativele (prăvăliile) de consum cu 28—35 lire părechea.

• — După cum spune guvernul belgian, numărul oamenilor fără lucru în Belgia se ridică la 850 de mii. Lipsa de lucru e mai mare în industria de fer.

• — Italia a primit 100 de locomotive din America. Italia încă aduce multe, ce n'are, din America.

• — Franța, Anglia și America voriesc să încheie o alianță — așa se vorbește în Paris, — prin care să se asigure Franța contra unul răsbolu, ce ar mai vrea să încerce vrodată Germania în viitor.

Pentru Orfelinatul din Sibiu.

La apelul călduros al Doamnei Letiția Schuster născută Calefariu, către femeile din pretura Cisnădiei, de a colecta pentru Sfintele Paști ouă și altele pe seama orfanilor, au răspuns în mod decma de toată lauda femeile din mai multe comune și anume: 1. În Reșinari a colectat Reunirea femeilor 700 ouă, 17 kg. slănină, 45 kg făină de grâu, 50 kg făină de cucuruz, 30 kg prune uscate, 30 kg fasole albă, 1 kg miere de prune și 4 kg carne de oaie afumată. 2. În Bradu a colectat D-șoara Auroră Klein 176 ouă, 21 kg făină de grâu și 2 kg slănină. 3. În Veștem s'a colectat prin primărie 287 ouă, 22 kg făină de grâu, 31 kg făină de cucuruz. 4. În Tălmăcel a colectat D-na Bunescu ajutată de mai multe fete 360 ouă, 50 kg făină de grâu. 5. În Avrig a colectat D-na Răduțiu 150 ouă, 3 kg slănină și 50 kg făină de grâu.

Se aduce atât D-nei Letiția Schuster, care a pus la cale această colectă și care și cu alte ocazii a arătat inimă caldă față de interesele obștești, cât și celor care au colectat, precum și donatorilor, cea mai adâncă mulțumită pentru fapta nobilă, prin care au contribuit ca și orfanii noștri lipsiți de părinți să li se poată aranja ceva de sfintele sărbători, așa ca să nu simtă că nu au pe nimeni și că nu ar fi ai nimănui.

La intervenirea dlui Dr. Victor Schuster, primpretor în Cisnădie, frunța noastră comună Avrig ne-a surprins cu o prea frumoasă și în timpul de față atât de bine venită colectă în albituri și adică 143 perechi ismene, 118 cămăși, 6 mășarițe mici, 10 ștergare, 6 fețe de pernă și 5 servetele. Iar din comuna Cisnădie 3 cămăși, 12 perechi ismene, 4 ștergare, 1 față de pernă și o vestă. Dela Dna Schuster 4 metri stofă de lână pentru haine.

Părintele ceresc, tatăl orfanilor, să răsplătească tuturor binefăcătorilor fapta nobilă vrednică de laudă și de urmat și din partea altora.

Orfelinatul ortodox român Sibiu.

FOIȘOARĂ

Guvernului maghiar.

*Voi ce stați la cârma țării și priviți cu trontă
Țara 'ntreagă, cum se sbate subț a voastră nebunte:
Nu vi groază, că veni-va clasul crunt de resplătire,
Voi, apos:olți selbategi, a celor mai grozave crime?!*

*Nu vi groază, că o țară a-ți sedus-o la pierzare,
Că coptii plâng cu fale, că n'au astăzi de mâncare,
C'au rămas pe drumuri tele și neveste 'nvăduvite,
Nu vi groază, voi puhoate în păcate înegrite?!*

*Nu vă temeți de cea sfântă și din urmă judecată,
Când bătuți cu biciu în față veți primi și voi răsplătă,
Pentru toată mișelia ce-ați dus-o în deplintre,
Pentru 'n laur ce credeți că vă trece 'n nemurtre?!*

*Lumea cere resbunare, clopotele bat în dungă,
Iar departe 'n apa Tiset mișelia se scufundă...
...Aer de miresme sfinte, aer blând păctutor,
Cuprinde-o lume oropsită 'n brațul său ocrotitor.*

Victor I. Clato.

Proverbe

din Povestea vorbil
de Anton Pan.

Despre împrumutare.

Dai cu mâna și alergi cu picioarele.

Tu umbli d pă el cu mila și el după tine cu pila.

Cu rudele să bei, să mânânci, dar daraveră să n'ai.

Arde lumânarea noastră și facem socoteala noastră.

Dacă n'ai treabă fă-te martor, dacă ai bani mulți fă-te chizeș.

Datoria nu moare nici odată.

Când îl dai îl fată iapa, când îi ceri îi moare mânzul.

Împrumuți pentru dobândă și pierzi și capetele.

Mulți să sperie de nimică, și-apoi și 'n alți bagă frică.

Lăcomia de multeori strică omenia.

Dumnezeu nu bate cu bâta.

Cetitorii noștri de bună seamă își vor mai aduce aminte de vestitul omorâtor de cultură românească, contele Aponi. Acest făuritor al legilor de maghiarizare, cel mai mare dușman al școlilor noastre, spaima și biciul de foc al învățătorilor noștri, — după cum se vestește din Viena, — a fost încheiat dinpreună cu familia lui; la porunca ministrului unguresc Garbai.

Acolo, în singurătatea lui, poate își va aduce aminte de toate faptele lui rele, făcute, mânat numai din dorul de a ne sugruma conștiința națională. Se va gândi la „zona culturală“, care azi serbează ușurată, că da, a ajuns în adevărata zonă, în care s'a dorit se ajungă de mii de ani.

Păcat, că cântul obicinuit de azi: „Dumnezeu învârtă roata“, nu are cine să-l cânte nobilului întemnițat, poate să-ar mai ușura durerea.

Contele Aponi a fost acela, care mai mult a întărit pe Unguri contra naționalităților din Ungăria. Lui nici o lege nu-i era destul de draconică contra noastră. Dar acum, după ce a umblat, a aflat: și-a văzut cu ochii, fiind încă în viață, Ungaria cea ferită de el și soții lui șovinisti.

Știri școlare.

Cine sunt noii revizori și subrevizori.

Resortul cultelor și instrucțiunii publice a numit în mod provizor, cu datul de 1 Maiu 1919, următorii revizori și subrevizori școlari:

Sibiu: Dr. Ioan Stroia, revizor; Căndid Popa, subrevizor.

Făgăraș: George Codrea, revizor; Emil Rosala, subrevizor.

Brașov: Pompiliu Dan, revizor; Karl Heinrich, subrevizor.

Târnava mare: Aurel Popa, revizor; Mihail Zickeli, subrevizor.

Târnava mică: Petru Giura, revizor; George Săbău, subrevizor.

Alba de jos: Marian Sas, revizor; Iosif Marian, subrevizor.

Hunedoara: Valer Pavel, revizor; Iuliu Crișan, subrevizor.

Turda Ardeș: Toma Roșu, revizor; Avram Sârba, subrevizor.

Murș: Turda: Ieronim Puia, revizor; Vasile Idu, subrevizor.

Bistrița-Năsăud: Ioan Pavel, revizor; Friedrich Krauss, subrevizor.

Cojocna: Dr. George Wilt, revizor; Andrei Popa și Petru Bura, subrevizori.

Sclac-Dobâca: Andrei Galea, revizor; Ioan Meldovan, subrevizor.

Sălaj: Ioan Hango, revizor; Ioan Ciupe, subrevizor.

Sătmar: Darius Pop, revizor; Ilarie Belan, subrevizor.

Maramurăș: Teodor Stoia, revizor; Adrian Mărginean, subrevizor.

Ciuc: Nicolae Comanicu, revizor; Nicolae Lateș, subrevizor.

Odorheiu: Ioachim Nistôr, revizor.

Treișoane: Eugen Popescu, revizor; Toma Măhăra, subrevizor.

Șeful Resortului de culte.
V. Branice m. p.

Cărmuire românească la Oradea-Mare.

După ce armata românească a ocupat Bănerul și Oradea-Mare, s'a dus la Oradea dl. Dr. Aurel Lazar, care în numele Consiliului dirigent avea să pună acolo stăpânire românească.

Au fost numiți următorii slujbași români: ca prefect al județului dl. Dr. Coriolan Pop, directorul institutului „Bihoreana“; subprefect Aloisiu Nistor. Primpretori: La Beiuș dl. Dr. Augustin Ciavio; la Vașcău Cornel Neagu, la Ceica Petru Bulzan, la Aleșd Victor Crețu, la Beliu Alexandru Fildan, director de finanțe Gavril Maroș etc.

De de pomenit aci, că toți funcționarii unguri — cei dela administrație, judecătoria ș. a. — au depus jurământul de credință către regele Ferdinand și statul român.

Un martor al vremurilor de vitejie.

Un steag sdrențuit și înegrit de mâna lungă a vremii, a fost adus în Sibiu, Vineri în 9 Maiu, cu mare pompă. Este steagul Regimentului 7 de dorobanți din Prahova, care a luat parte în luptele din 1877 dela Grivița.

Acest semn al zilelor de vitejie a fost adus, pentru a putea fi în ziua de 10 Maiu în mijlocul vitejilor săi copii, cari l'au purtat în 1913 prin Bulgaria, aproape de Sofia, iar în trecutul apropiat la Mărășești.

Steagul a fost adus de colonelul Cornes, comandantul Regimentului. Dela gară până la cazarmă a fost petrecut de două companii de onoare, în frunte cu muzică militară.

Serbarea zilei de 10 Maiu.

În Sibiu.

Ziua de 10 Maiu, — în amintirea zilei când s'a declarat România de regat neatârnat (independent) și și-a ales primul rege, — s'a serbat de astădată în tot cuprinsul României Mari.

Cea mai frumoasă serbare în ținuturile acum alipite la Regat a fost, desigur cea din Sibiu.

Slujba în Catedrală.

S'a început, amăsurat programului, la 11 ore. A servit Prea Sfinția Sa Episcopul Ioan dela Arad, încunjurat de clerul înalt din loc. De față era tot ce are Sibiuul mai ales: membrii Consiliului dirigent și diferiți funcționari dela resorturi, întreg corpul ofițeresc în frunte cu comandantul trupelor din Transilvania generalul Mărdărescu, delegația bisericeii evang. săsești în frunte cu episcopul Teutsch etc. etc.

Defilarea școlaelor și a armatei.

Dela catedrală lumea pornește iute, să și ocupe un loc în Piața mare, de unde se poată privi defilarea armatei. Pavilionul rămas ca o scumpă amintire, dela venirea generalului francez Berthelot în Sibiu, precum și tribunele ridicate pentru ziua de azi, stau ză se prăbușesc sub greutatea privitorilor. Jur-împrejurul Pieții, e mare de ca-

„Uj Világ“ despre Români.

Dl. Eda Maurer, directorul ziarului maghiar Uj Világ (se apare în Sibiu) scrie o serie de articole sub titlul: „Pentru ce a fost nevoie de întemeierea gazetei Uj Világ?“ Într'unul din aceste articole face câteva observări interesante și prețioase asupra Românilor. Iată ce spune dl. Maurer:

„În baza experiențelor (cunoștințelor) mele, am ajuns la următoarea convingere: poporul român știe omenie, este umilit, cu judecată curată, ține la altul și are aplicare (răvnă) pentru știință și cultură. Băiatul agriculturului (țăranului) român, devine intelectual (ajunge domn), chiar în cursul unei generațiuni (unii rând de oameni). Am mulți prieteni buni între intelectualii (domnii) români, cari în clasa primă a liceului au venit ca copii de țărani, neștiind ungurește nici o literă și după opt ani au pășit în viață ca tineri inteligenți, cari vorbesc bine ungurește și au absolvat școala cu succes bun. Nota caracteristică a intelectualului român e: sinceritatea și cavaleria“.

Până acum am fost dedați să auzim din partea Ungurilor numai injurături. Ei ne făceau: proști, sălbateci, „valahi puturoși“... Luăm cu plăcere la cunoștință, că se găsesc și unguri, cari recunosc însușirile frumoase și nobile ale Românilor, însușiri, cari altminteri, sunt comune tuturor neamurilor de gîntea (sămânța) latină, (precum sunt Francezii, Italianii și Spaniolii).

pete. Fiecare ar dori să fie cu cel puțin o palmă mai înalt, ca soțul de dinaintea lui.

Pe tactul muzicii militare, defilează înaintea generalilor și a membrilor Consiliului dirigent elevii școlaelor, băieți și fetițe. Dela prichindeii cel de 6 ani, până la gimnaziști și seminarști, toți în rânduri de patru, calcă mândri și încrezuți, pentru onoarea ce li s'au dat s'o guste în ziua de azi. Și au pentruce fi mândri, când ei au fost cei dintâi cetățeni, cari au defilat la cel dintâi 10 Mai al Ardealului.

Privind acest lung șir de mlădițe ale neamului și s'a întărit credința, că atunci când acești copii vor ajunge bărbați și femei, neamul românesc va avea țaria să poată trece peste greutatea și mai mari, ca cele de azi.

După școale a urmat defilarea ofițerilor: „Un regiment de ofițeri“, cum zicea un domn bătrân de lângă mine. Ohipeși și plini de curaj. Acum când uniformă e la fel, nu mai putem spune, cari au fost mai mândri entuziasmați: cei de dincolo sau cei de dincoace.

Muzica cântă neîntrerupt. Vin companiile. Întâi infanteria. Unul ca unul. Serioși, dar bucuria li se poate citi de pe fețele lor. Trec în coloane armăriți de zori de mil de ochi.

Deodată muzica schimbă tactul într'un marș domol, dar sguduitor. E marșul artileriștilor. Câte două tunuri alături unul de altul, tras fiecare de câte patru cai, trec cutremurându-se pământul sub roțile lor. Feciorii șed făloși, pe caii bine îngrijiți, iar cei din jilțurile tunurilor par atât de serioși, că privindu-i pe ei și gurile de tun, te cutremuri numai la gândul, că ce pot face acestia când le-ai sta în față, ca dușman.

Sfârșindu-se defilarea, lumea s'a împărșiat, care în câtrău. Stradele principale păreau furnicare. Ici-colo câte un grup mai ridică ochii în sus, când sbârnăitul aeroplanului se auzea iară și mai în apropiere.

Serbarea din teatru.

La orele 5 după prânz toți elevii și elevele școalelor au fost conduși de învățătorii lor în teatrul orașului, unde s'a ținut o serbare ocazională. Atâta bucurie de copil nu cred, că a șălășluit nici-odată a-cest teatru.

Serbarea s'a început cu imnul regel, cântat de corul dlui Ionel Crișan, fiind ascultat în picioare de tinărul public.

A urmat apoi dl Dr. Silviu Dragomir, istorisind pe scurt întâmplările, cari se leagă de această zi făcând ca ea să fie serbătorită de întreg neamul românesc. Domnișasa schițează pe scurt puterea țării românești de când gema sub jugul străin până în zilele de glorie de azi.

În șirul vorbirii dl Dragomir a adus omagiu soldatului român, care cu dragostea lui de frate prin curajul său fără păreche în lume, a făcut România de azi. După domnul Dragomir a urmat o fetiță (în port de pădureancă), care a declamat frumos poezia de Coșbuc.

O frumoasă poezie, scrisă anume pentru ziua de azi, a declamat artistul Nicolae Băilă. Corul a mai cântat „Tricolorul,” apoi „Deșteaptă-te române,” cu care s'a încheiat această serbare pusă la cale anume pentru copil.

Retragerea cu torțe.

La ora opt și jumătate, șirul serbărilor s'a încheiat cu retragerea cu torțe. Soldații în șiruri lungi cu torțe aprinse în mâni având în frunte muzica militară, au parcurs stradele principale ale orașului. Era o vedere ca în povești. În marea de lumină, ce se răspândea dela flacărele torțelor, lumea se mișca ca un uriaș furnicar. Străinii stăteau mirați, iar noi cari ne desfătăm sufletul în aerul celui dintâiu 10 Maiu adeverat, am rămas mulțumiți de cele văzute.

Răvaș dela Sibiiu.

Partidul țărănesc.

Acest nou partid, poreclit „țărănesc” din parlea domnilor cari vreau să-l înființeze, a făcut pe mulți să tresară.

Au tresărit, ori sărit — cum vrei să ziceși — unii de pe scaun, alții din somn. Cei ușori au sărit de pe scaun, — dar să nu cumva să înțelegeși scaurul de deputat, la așa ceva încă n'au ajuns! — iar cei mai greoi au sărit din somn.

Acum și unii și alții se bat cu vorbe mai mult goale, decât cu simbare. Înțeleg pe domni, ei între ei. Țăranii habar n'au de prezent, de toată treaba asta domnească.

— „Domnișorule, noi acum avem de lucru la câmp, se sămănăm și săpăm, ca să avem la toamnă ce mânca, altcum e vai de capul nost, cu al domnilor cu tot. Nu ne stă gândul să începem vorbărie lață-nesărată de „partidele” alia ale dumneavoastră”.

Așa mi-a răspuns un țăran de-ai noștri, întrebându-l în zilele acestea, că ce zice despre înființarea noului partid plănuit (și botezat înainte de naștere).

După aceea mi s'a mai plâns țăranul nostru asupra vremii, care, prin răceala și ploile din aceste zile, n'ar fi prea prielnică semănăturilor. Apoi (bagseamă gândindu-se la vorbăriile domnilor) a adaus nenea Gheorghe:

— „Să mai vezi, domnișorule, că Dumnezeu va răsplăti certele alia — doar el sub numirea de un nou partid a înțeles o nouă ceartă — cu partidele prin o vară slabă, după care va urma un seceriș și mai slab. Și-atunci nu știu, zău, cu ce ne va putea ajuta partidul ăla țărănesc, cum îi zici Dumniata”.

La aceste vorbe, am căutat să-l descurc, că starea noastră e pe cale să se îmbunătățească, că acum o să primim din toate țările bucate și mărfuri, prin urmare o să ne meargă mult mai bine în viitor.

— „Toate astea, ce spui Dumneata, is bune și frumoasă, dar mie îmi este mai de căpetenie să știu, pe lângă starea sămănăturilor din câmp: Ce-i cu împărșirea aia a pământului dela grofi, spre pildă dela Telekeștii dela noi? Când se face „comăsașia” asta nouă, sau „împărșirea pământului”, de care tot scrieși în loaie? Doar eu încă vreau să capăt, că nu am decât un petec de loc al meu, cel mai mult îl iau tot în arândă sau în parte.”

— „Ei, bădică, se face și asta, numai cât nu merge așa iute, cum crezi Dumniata și cei mulți. La un lucru bun trebuie vreme”, — i-am răspuns eu.

— „Vreme 'ncoace, vreme 'ncolo, comăsașia asta nouă în pământurile grofilor trebuie făcută, altcum nu-i bine. Sau doară domni noștri cei bătrâni numai au făgăduit asta, iar acum nu vreau s'o și facă! Apoi de-a fi așa, atunci eu cred, că nu i-or lăsa domnișorii ăi mai tineri; atunci s'ar putea doar pune aceștia să facă așa v'o „partidă”, cum spunea Dumniata mai înainte, în care să ne bage și pe noi, falpa țării, c'apoi strigăm noi la urechia bătrânilor și pentru ei”.

La aceste vorbe nu i-am mai putut răspunde așa multe, fiindcă atunci nu cunoșteam întru toate noul proiect al reformei agrare.

Dar ce să vezi? Azi după amezai, când m'am întors dela resortul Agriculturii, mă întâlnesc cu nenea Gheorghe, care tocmai se grăbia spre gară, să nu scape trenul. Il opresc pe loc și i cetesc, între altele, paragraful 42, care se publică la alt loc al foii. Atunci nenea Gheorghe sare în sus de bucurie și strigă:

— „A, bravo! Trăiască „partidul” ăi nou țărănesc! Vezi, s'o pus tinerii pe lucru!”

— „Ei, stai puțin nene Gheorghe. Nu te grăbi cu urda 'n turda. Legea asta nu o face partidul cel nou, poreclit „țărănesc”, ci cel vechiu, care până acum și-a zis „național român”.

— „Da, da, foarte bine, domnișorule. Dumnezeu te trăiască. Adevărat! Așa ceva și poate face numai un partid „național român”, care apoi este desigur și „național țărănesc”, ori își zice așa, ori ba! Acum nu mai pricep chiar de loc ce mai vrea „partida” haialaltă, ce-și zice tot țărănească!”

Grăbit să ajung iute acasă, am lăsat pe nenea Gheorghe și am venit la Redacție să scriu raportul din alt loc al foii.

Sfredeluș Nr. 2.

Ieftinirea trailului.

Ingrijorarea, că nu vom avea destule bucate până la noua recoltă, îi pusese pe mulți pe gânduri. Tot așa lipsa de haine și încălțăminte.

În timpul din urmă începe însă a se simți tot mai bine sosirea de mărfuri din străinătate. Astfel, în Constanța, — dupăcum am scris și în numărul trecut, — toate magazinele sunt pline. Urmează numai să se preia și organizeze transportul mai departe pe uscat în țară, ca apoi în scurtă vreme să ajungă și la noi aceste mărfuri.

În fața acestor stări, preșurile au început a da înapoi. Spre pildă pânza (de joli) s'a ieftinit mult de când s'a svonit, că chiar și în Bănat de prezent sunt pânzării destule (aduse de Sârbi). O firmă din Sibiu încă a adus zilele acestea un vagon de pânză, care în scurt timp a fost vândută. De asemenea se găsește ajă destulă. Prețul ei e încă urcat, dar va ajunge desigur în curând și mai ieftin. Tot așa stau referințele și cu alte mărfuri.

Ce e mai nou.

Maiestatele Lor Regele și Regina vin în Ardeal.

După știrile sozite la Sibiiu, Maiestatele Lor Regele și Regina sunt hotărâți să plece dela București pentru a vizita Bucovina, Ardealul și celelalte ținuturi românești eliberate. Calătoria aceasta e plănuită pe timp de 8 zile și se crede, că până Joi acum Maiestatele Lor se vor fi putut pregăti să plece. (Până la punerea foii noastre sub presă, nu se știe sigur, dacă au plecat deja sau încă nu).

Saverani vor vizita mai întâi frontul militar, apoi vor trece cu automobilul în Bucovina. Dupăce vor fi vizitat Cernăuții și orașele principale din Bucovina, se vor întoarce în Ardeal, unde vor vizita orașele mai din lăuntru Ardealului, ca Clujul, Sibiiul, precum și alte localități vrednice de văzut.

Pregătiți-vă, frați Români, pentru primirea minilor țării noastre! Pregătiți-vă să primiți pe Crăiasa noastră, care așa de mult ne iubește! Doar altcum nu pleca în lume, ca săptămânile trecute, lucrând din răspuseri pentru drepturile poporului român.

Sfârșitul domniei bolșevice la Budapesta.

Văzând guvernul din Budapesta, că domnia lor se prăbusește, a cerut delegației americane din Viena, ca să mijlocească pacea la puterile Antantei. Delegația americană a pus Ungurilor patru condițiuni:

1. Desarmarea armatei roșii.
2. Abdicarea (mulțumirea) guvernului bolșevist.
3. Eliberarea celor arestați.
4. Ocuparea Budapestei prin puterile aliate.

Guvernul acesta ticălos s'a îndreptat și către misiunea franceză din Viena, cerând ca aceasta să-l iee sub scutul (ocrotirea) său. Misiunea franceză a pus asemenea, următoarele condițiuni:

1. Capitulare (încetarea luptelor) momentană.
2. Predarea materialului de arme a muniției și a întreg materialului de războiu.
3. Ocuparea Budapestei prin trupele aliate.
4. Retragerea guvernului sovietist și înlocuirea lui prin un guvern nou democrat.

De soartea guvernului mișelesc dela Budapesta — până la punerea sub tipar a acestor rânduri — nu se știe nimic sigur. Se crede însă, că întreagă banda aceasta de jefuitori și păgâni au fugit, nu cumva să-i ajungă pedeapsa de care sunt vrednici: **ștreangul!**

Ploi și vărsări de ape.

Dia mai multe părți ale Ardealului vin știri despre ploi neîntrerupte, cari au produs pe alocurea vărsarea rîurilor și alte pagube.

Deasemenea, în urma ploilor, s'a lăsat un timp foarte rece, ceea ce rar s'a mai pomenit în luna lui Maiu. În Sibiiul nostru trebuie să umbli îmbrăcat mai mult de iarnă, ca de primăvară.

In România veche încă a plouat tare prin multe părți.

Apele Dunărei crescând mereu, au inundat ținuturi întinse, atât în Dobrogea cât și în Basarabia. Multe sate din Delta (aproape de vărsarea Dunării în Marea neagră) zac sub apă, iar locuitorii au început să se retragă în dreapta Dunărei sau în Basarabia.

Din cauza inundațiilor din Delta comunicația între multe sate a fost întreruptă.

Ravagiile inundațiilor nu se pot cunoaște în toată întinderea lor, din cauza lipsei de telefon și telegraf în această parte.

Apele Dunărei revărsându-se pe malul stâng, în Basarabia, au inundat întinsele lunci de pășuni și grădini pe o întindere de 40—50 kilometri între Reni și Cealtal.

Din cauza vărsării apei între malul Borcea și Ovidiu, s'au întrerupt pe 10 zile orice transporturi de mărfuri din Dobrogea sau către Dobrogea.

Din Braila se anunță, că ploile căzute în ultimul timp au ajutat foarte mult la îndreptarea sămănăturilor.

În acele părți grâul e frumos crescut, iar rapița a legat în cele mai multe părți. Sămănăturile de orz și ovăs s'au sfârșit. Sămănatul cucuruzului se mai urmează cu multă stăruință.

Asupra stării sămănăturilor în județul Dolj se vesteste, că afară de ținuturile inundate (umplute cu apă), n'a suferit nimic și sunt speranțe de recoltă bună.

Informațiuni

Sibiiu, 15 Mai 1919.

3/16 Maiu

să serbează anul acesta în mod deosebit peste tot locul, unde sunt Români mai mulți și permit împrejurările. Se vor ținea adunări populare și se va vorbi despre însemnătatea zilei.

Pentru serbarea acestei zile în Sibiiu s'a hotărât următorul program: Vineri dimineața la orele 7 se va face în Catedrală slujba dumnezeiască, după care la ora 8 lumea se va aduna în Piața mare, unde se va ținea o adunare populară.

Adunarea se va deschide cu cântarea „Deșteaptă-te Române“, iar după aceea va vorbi dl. Dr. Aurel Vlad, șeful resortului de finanțe; dl. Nicolae Băilă va declama o poezie ocazională; dl. Dr. Gheorghe Comșa va ținea o vorbire asupra însemnătății acestei zile; dl. inginer Victor Vlad va vorbi despre Banat; corul Tinerimei va executa mai multe cântece, încheind cu „Pe-al nostru steag“.

După adunarea din Piața mare, publicul va face un pelerinaj la bustul (statua) lui Bariț din grădina Asociațiunii, unde va vorbi dl. profesor Aurel Popovici, duhovnic seminarial. De aci lumea va porni către Dumbravă, unde vor fi petreceri ziua întregă. La orele 6 seara publicul se va reîntoarce din Dumbravă și va veni în Piața mare, unde se va juca hora, apoi toți cei de față se vor îndrepta spre casă.

Ce pătesc mișei. În Chișneiu (Basarabia) sunt de prezent închiși mai mulți răsvățitori bolșevici și alți mișei. Unii dintre aceștia au încercat să fugă din închisoare, ceea ce la câțiva le-a izbutit. Acum să vestește, că 6 din cei 8 bandiți au fost din nou prinși, al 7-lea a fost împușcat pe când încerca din nou să fugă, iar al 8-lea a fost omorât de ei înșiși pentru spusele ce făcuse împotriva lor.

Cununie. Jand. Plut. Major Alexandru Miron, șef de secție în Sibiiu, cu D. soara Mărioara Părău, în 18 Maiu 1919, la 3 ore p. m. își sârbează cununia în comuna Turnișor.

Academ'a Română, cea mai înaltă societate românească, din care fac parte numai puțini Români, aleși pe baza meritelor și a științei lor, și-a început ședințele în zilele trecute. Aceste ședințe, cari de obicei țin 8-14 zile, au loc odată într'un an, mai cu seamă primăvara. În anul din urmă, dela intrarea României în războiu, Academia Română n'a mai ținut ședințe, fiindcă și așa nu se puteau întruni toți membrii.

Sesiunea din anul acesta a fost deschisă în prezenta Maiestăților Lor Regele și Regina, cum și a Moștenitorului de tron Carol. Au vorbit dl. D. Onciu despre rostul neamului românesc; dl. Iacob Negruz a făcut o reprivire asupra lucrărilor Academiei, care a împlinit acum 50 de ani de când există; dl. profesor Iorga a salutat pe reprezentanții ținuturilor unite cu Regatul; au răspuns domnii Inculeț din partea Basarabiei, Iancu Nistor din a Bucovinei și Andreiu Bârseanu din partea Ardealului. Dintre Ardeleni mai ia parte la ședințele Academiei dl. Dr. Ioan Lupaș, care e membru al acestei înalte societăți.

Despre chestiunile mai însemnate, asupra cărora se va vorbi la Academie, vom scrie în viitor.

Cum sosesc mărfurile de iute și multe în porturile române, ne arată și următoarele date asupra unor vapoare, cari au ajuns în zilele trecute: Din Salonic la Galați vaporul „Durostor“ cu 1000 tone (o tonă are 1000 kilograme) mărfuri de băcănie. Vaporul american „Coast Wise“ a adus la Braila 3700 tone bucate din America. Pentru populația dela sate din toată țara, vaporul „Jiul“ aduce din Montreal (Canada) o încărcătură numai de porumb (cucuruz). La Galați a sosit vaporul grecesc „Morigo“ cu 400 tone mărfuri de băcănie. Vaporul fost austriac „Insbruck“, sub pavilion (steag) italian a plecat din Constanța la Constantinopol, după ce a descărcat în Constanța un transport de mărfuri de băcănie (de ale mâncării) și manufactură (haine și pânzării). La Galați a sosit vaporul Italian „Olido“ cu 350 tone manufactură și băcănie.

Din America a sosit zilele acestea la București 10 vagoane cu untură topită în bidoane, ce se va vinde populației. De asemenea a venit o mare cantitate de carne de vițel și lapte condensat.

Pentru autorii de cărți școlare. Dela resortul cultelor și instrucțiunii publice se aduce la cunoștință, că pentru anul școlar 1919—20 nu vor fi admise (lăsate) spre întrebuițare decât acele cărți școlare, cari au aprobat resortului de culte și instrucțiune publică. Prin urmare autorii sunt îndatorați să și înainteze cărțile didactice la acest resort cel mai târziu până la 15 Iunie n. c. Cărțile întrate după acest termen, nu vor fi luate în considerare, căci în 15 Iunie resortul de culte și instrucțiune publică va publica lista cărților școlare admise spre întrebuițare.

Pentru băile dela Ocna-Sibiului e cu cale a și scoate din vreme cei interesați certificate de călătorie. Aceasta se aduce la cunoștința publicului sibian, care în lunile de vară cercetează băile. Certificatele se dau la poliția orașului ușa Nr. 6.

